

Sygn. akt XXVIII C 412/21

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Niewiadomski

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa A. P.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.

o ustalenie i zapłatę (symbol 049cf)

wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia

postanawia:

wniosek oddalić.

Sędzia Tomasz Niewiadomski

Sygn. akt XXVIII C 412/21 (poprzednia sygn. akt XXV C 1419/21)

UZASADNIENIE

postanowienia z 12 kwietnia 2021 roku

W dniu 29 marca 2021 roku do tut. Sądu wpłynął pozew w którym powódka – A. P., domagała się zasądzenia od pozwanego – (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W., kwoty 91 670,57 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po dniu doręczenia odpisu pozwu pozwanemu do dnia zapłaty i zwrotu kosztów procesu. Przedmiotem żądania pozwu było także stwierdzenie przez Sąd istnienia w umowie kredytu nr (...), indeksowanego do franka szwajcarskiego, zawartej w dniu 5 marca 2007 roku pomiędzy powódką, a (...) Bank spółką akcyjną z siedzibą w W. (poprzednik prawny pozwanego), niedozwolonych postanowień umownych niewiązących powódki jako konsumenta.

W pozwie został także zawarty wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania w ten sposób, że w okresie od dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie poprzez:

- a. zawieszenie obowiązku powódki dokonywania spłaty rat kredytu w wysokości i terminach określonych w umowie kredytu nr (...), indeksowanego do franka szwajcarskiego, zawartej w dniu 5 marca 2007 roku oraz innych należności i opłat wynikających z wyżej wymienionej umowy;
- b. zakazanie pozwanemu składania powódce oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, podejmowania czynności w celu dochodzenia roszczeń wobec powódki oraz przekazywania do Biura Informacji Kredytowej, systemu Bankowy Rejestr informacji o nieuiszczonych ratach spłaty kredytu oraz innych podobnych rejestrów – w związku z ww. umową.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że postanowienia umowne regulujące zasady walutowej waloryzacji wysokości zobowiązania powódki wobec pozwanego nie wiążą jej z uwagi na to, iż w relacji z pozwanym posiadała ona status

konsumenta w rozumieniu art. 22¹ kc oraz spełnione zostały dyspozycje zawarte w art. 385¹ § 1 kc, art. 385¹ § 3 kc. Jako klauzule abuzywne wskazano postanowienia umowy zawartej przez powódkę z pozwanym określające: walutę waloryzacji kredytu w CHF (§ 1 pkt 3 umowy), informację o sposobie wyrażenia kwoty kredytu (§ 1 pkt 3A), warunki udzielenia kredytu (§ 7 ust. 1), sposób ustalania wysokości rat (§ 11 ust. 2, 4), warunki wcześniejszej spłaty kredytu (§ 13 ust. 5), konsekwencje nieterminowej spłaty kredytu (§ 16 ust. 3).

Odnosząc się do kwestii posiadania interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia powódka podniosła, iż na dzień wniesienia pozwu uiściła kwotę zbliżoną do całości kwoty otrzymanego kredytu, zatem w każdym kolejnym miesiącu wykonywania spornej umowy pozwany pobiera od powódki nienależne świadczenia. (pозew k. 3 - 24).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek o zabezpieczenie nie jest zasadny i nie zasługuje na uwzględnienie. Należy wskazać, iż zgodnie z art. 730¹ § 1 kpc udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Okoliczności te muszą być spełnione **łącznie**, zatem brak uprawdopodobnienia którejkolwiek z nich uniemożliwia uwzględnienie wniosku.

Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Instytucja uprawdopodobnienia odnosi się do sytuacji, w których ustawa procesowa nie wymaga ustalenia twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz zadawała się mniejszym stopniem pewności. Uprawdopodobnienie może być przeprowadzone przez Sąd przy użyciu środków, które uzna za właściwe, nie wyłączając środków dowodowych. Przy uprawdopodobnieniu nie jest jednak konieczne zachowanie szczególnych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 kpc). Uprawdopodobnienie, w odróżnieniu od dowodu, nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, ale sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne (podobnie Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 lutego 2012 roku, I ACz 270/12, LEX nr 1111997; M. Iżykowski: Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, Nowe Prawo 1980, nr 3, str. 71).

Do uprawdopodobnienia twierdzeń w postępowaniu zabezpieczającym odnoszą się ogólne reguły dotyczące uprawdopodobnienia stosowane w postępowaniu cywilnym. Wykazanie prawdopodobieństwa roszczenia może być przeprowadzone za pomocą takich niesformalizowanych środków, jak: pisemne oświadczenia osób trzecich, nieformalne przesłuchanie stron lub strony bądź świadków, dokumenty itp. Sąd winien mieć jednak na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Z kolei przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę. Ponadto art. 738 kpc określa, iż sąd ma obowiązek rozpoznać wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc przy tym za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należało stwierdzić, iż powódka uprawdopodobniła jedynie roszczenie o ustalenie abuzywnego charakteru określonych postanowień umowy kredytu nr (...), indeksowanego do franka szwajcarskiego, zawartej w dniu 5 marca 2007 roku pomiędzy nią, a (...) Bankiem spółką akcyjną z siedzibą w W..

Z treści ww. umowy kredytu wynika, że na jej mocy bank udzielił powódce kredytu w kwocie 321 000 złotych, indeksowanego do kursu franka szwajcarskiego (§ 2 ust. 3), przy czym z zaświadczenia wystawionego przez pozwanego bank wynika, że kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na dzień uruchomienia kredytu wynosi łącznie 137 373,22 CHF (zaświadczenie k. 47). Z kolei przy spłacie kredytu wysokość zobowiązania miała być ustalana według kursu sprzedaży waluty franka szwajcarskiego z Harmonogramu spłat kredytu stanowiącego załącznik nr 1 do umowy, będącego jej integralną częścią (§ 11 ust. 1 i 2 umowy). Zarówno w umowie, jak i w Harmonogramie spłat nie określono przy tym zasad ustalania kursów waluty indeksacyjnej.

Przywołane wyżej postanowienia umowne dotyczące indeksacji nie odwołują się więc do ustalanych w sposób neutralny kursów franka szwajcarskiego czy jakichś obiektywnych wskaźników, na które żadna ze stron nie ma wpływu. Zasady ustalania kursów zostały w istocie przekazane do uprawnień pozwanego, nie określając bliżej jasnych kryteriów ustalania ich wysokości.

W orzecznictwie sądów polskich przyjmuje się, że w świetle takich postanowień umownych, bank może jednostronnie i arbitralnie modyfikować wskaźniki, według których obliczana jest wysokość kapitału kredytu (wyplaconej kwoty kredytu) i świadczeń kredytobiorcy (rat kredytowych). Indeksacja kredytu na podstawie przedmiotowej umowy odbywa się w oparciu o tabele kursowe sporządzane przez pozwanego i to uprawnienie banku do określania wysokości kursów franka szwajcarskiego na gruncie zawartych umów nie doznaje formalnie żadnych określonych ograniczeń. Powszechnie przyjmuje się natomiast, że tego rodzaju klauzule indeksacyjne stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ kc (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 września 2020 roku, V ACA 143/20, Legalis nr 2493839, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 marca 2020 roku, I ACA 257/19, Legalis nr 2331056), konsekwencją czego jest konieczność uznania umowy za nieważną (podobnie uznał Sąd Najwyższy w wyroku z 11 grudnia 2019 roku, V CSK 382/18, Legalis nr 2277328; Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 13 listopada 2019 roku, I ACA 674/18, Legalis nr 2288617, w wyroku z 4 września 2020 roku, V ACA 44/19, Legalis nr 2502627, z dnia 13 listopada 2019 roku, I ACA 268/19, 2282846; z dnia 23 października 2019 roku, V ACA 567/18, Legalis nr 2271446, z dnia 29 stycznia 2020 roku, I ACA 67/19, Legalis nr 2292747 oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 20 lutego 2020 roku, I ACA 635/19, OSA 2020/2/5). Ich skutkiem jest wyeliminowanie klauzuli indeksacyjnej z umowy, która nie może być zastąpiona innymi przepisami, co w efekcie skutkuje nieważnością umowy.

Zatem na potrzeby rozpoznania wniosku o zabezpieczenie Sąd uznał, iż powódka uprawdopodobniła swoje roszczenia o ustalenie niewiążącego ją charakteru poszczególnych postanowień umowy zawartej z pozwanym. Należy tu mieć na względzie, że uprawdopodobnienie jest łagodniejszym od udowodnienia środkiem procesowym i nie przesądza w żadnym razie o treści ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie, dla którego istotne jest udowodnienie dochodzonych roszczeń.

Powódka nie uprawdopodobniła jednak interesu prawnego w udzieleniu wnioskowanego zabezpieczenia co do powyższych roszczeń o ustalenie. Brak bowiem wykazania, że zagraża jej szkoda lub inne negatywne następstwa, które pomimo ostatecznego wygrania sprawy mogłyby ich dotknąć. W ocenie Sądu nie przywołała ona bowiem żadnych konkretnych okoliczności, które świadczyłyby o powstaniu nieodwracalności skutków zapłaty dalszych rat kredytu. W pozwie nie wskazano w żaden sposób, jakie skutki dla powódki wywoła brak zabezpieczenia we wnioskowany sposób i by w jakikolwiek sposób rzutowało to negatywnie na realizację celów niniejszego postępowania. Brak jakikolwiek argumentacji która wyjaśniałaby, w jaki sposób brak zabezpieczenia rzekomo utrudni wykonanie wyroku który zostanie wydany w przedmiotowej sprawie.

W szczególności powódka nie odniosła się w żaden sposób do powstałych w wyniku dokonywania dalszych spłat kredytu, skutków do własnej szczególnej sytuacji majątkowej lub osobistej, w związku z którą np. byłiby narażeni na poważne i nieodwracalne konsekwencje w razie dokonywania dalszych spłat. Nie uszedł przy tym uwadze Sądu fakt, iż powódce wyplacono kredyt w kwocie 321 000 złotych, podczas gdy zgodnie z jej twierdzeniem spłaciła ona dotychczas kwotę 114 522,11 złotych i 45 937,35 franków szwajcarskich. Biorąc pod uwagę choćby obecny średni kurs NBP franka szwajcarskiego nie spłaciła ona zatem dotychczas nawet kapitału kredytu a nie ulega wątpliwości, iż na skutek żądanego przez powódkę stwierdzenia przez Sąd abuzywności określonych postanowień umowy kredytu – pozwany będzie miał roszczenie o zwrot jego równowartości (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2021 roku, III CZP 11/20, Legalis nr 2532281). W ocenie Sądu ***dopiero spłata przez kredytobiorcę co najmniej kapitału kredytu pozwala rozważać, czy zachodzi interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego w sprawach dotyczących ważności kredytów denominowanych lub indeksowanych do walut obcych.***

Powódka nie wykazała dostatecznie przekonujących okoliczności, które mogłyby wskazywać na uzasadnione obawy o wypłacalność pozwanego i brak możliwości odzyskania wpłaconych na jego rzecz sum pieniężnych w wykonaniu ww. umowy kredytu. Twierdzenie w tym zakresie, zawarte we wniosku o zabezpieczenie, stanowią jedynie daleka idącą teoretyczną dywagację - ale bez konkretnego odniesienia się do faktycznej sytuacji finansowej pozwanego. Nie wykazano w szczególności tego, by pozwany nie wykonał jakiegokolwiek wyroku Sądu zapadłego przeciwko niemu w sprawie z powództwa strony umowy kredytu indeksowanego czy denominowanego do waluty obcej.

Dodatkowo brak było podstaw do udzielenia zabezpieczenia z uwagi na treść art. 731 kpc, zgodnie z którym zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia. Reguła ta wynika z funkcji postępowania zabezpieczającego, którą jest udzielenie ochrony prawnej o tymczasowym charakterze, o innej treści niż ochrona udzielona w postępowaniu rozpoznawczym, co oznacza, że orzeczony sposób zabezpieczenia winien różnić się od treści obowiązku nałożonego na obowiązanego w merytorycznym orzeczeniu.

W ocenie Sądu sposób zabezpieczenia, o którego zastosowanie wnioskowała powódka, zmierza w istocie do zaspokojenia roszczenia głównego, bowiem udzielenie ochrony prawnej przez wstrzymanie obowiązku spłaty rat kredytu jest de facto tożsame z podstawowym roszczeniem strony powodowej. Pozytywne rozstrzygnięcie w tym zakresie już na obecnym etapie byłoby zbyt daleko idące przez nawiązanie do meritum postępowania i jego antycypację. W ocenie Sądu powódka nie wykazała żadnych okoliczności wskazanych w art. 755 § 2¹ kpc, tj. że wnioskowane zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej im szkody lub innych niekorzystnych dla nich skutków.

Reasumując należy stwierdzić, iż wniosek o zabezpieczenie nie zasługiwał na uwzględnienie z uwagi na brak interesu prawnego powódki. Nie wykazała ona bowiem w żaden sposób, iż brak zabezpieczenia w jakikolwiek uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, nie stwierdzając łącznego istnienia wszystkich przesłanek określonych w art. 730 i art. 730¹ kpc, Sąd orzekł jak w sentencji.

(...)